

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
ТАШКИЧИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул.Г.Тукая, д. 19, с.Ашитбаш,
Арский муниципальный район, 422039

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ТАШКИЧУ
АВЫЛ ЖЫРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ
Г.Тукай урамы, 19 йорт, Ашытбаш авылы,
Арча муниципаль районы, 422039

Тел. (84366)90-2-58, факс (84366)90-3-22. E-mail: Tash.Ars@tatar.ru

КАРАР

«22» ноябрь 2021 ел

№33

«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Ташкичү муниципаль берәмлеге жирләреннән файдалану һәм аларны саклау» муниципаль программасын раслау түрында» Арча муниципаль районы Ташкичү авыл жирлеге башкарма комитетының 2021 елның 16 июлендәге 17 номерлы карарына үзгәрешләр керту хакында

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Ташкичү авыл жирлеге территорииясе жирләрен саклауны гамәлгә ашыру максатларында, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 179 статьясына, Россия Федерациясе Жир кодексының 11,13 статьяларына, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары түрында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә түрында" 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына таянып, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Ташкичү авыл жирлеге башкарма комитеты КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Ташкичү авыл жирлеге башкарма комитеты каары белән расланган "2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Ташкичү авыл жирлеге жирлегеннән файдалану һәм аларны саклау" муниципаль программасына үзгәрешләр кертергә һәм аны күшүмтә нигезендә яңа редакциясендә бәян итәргә.

2. Әлеге каарны Татарстан Республикасы хокукий мәгълүмат рәсми порталында бастырып чыгарырга (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Арча муниципаль районы рәсми сайтында (<http://arsk.tatarstan.ru>) урнаштыру юлы белән халыкка игълан итәргә.

3. Әлеге каарның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемә алам.

Ташкичү авыл жирлеге башлыгы

Фәйзуллин Ф.Х.

Ташкичү авыл жирлеге
Башкарма комитетының
22 ноябрь 2021 ел, №33
каарына күшымта

**«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы
Ташкичү авыл жирлеге жирләреннән файдалану һәм аларны саклау»
муниципаль программысы**

**«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы
Ташкичү авыл жирлеге жирләреннән файдалану һәм аларны саклау»
муниципаль программының паспорты**

Программаны эшләү өчен нигез	РФ Жир кодексы, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон
Заказчы	Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Ташкичү авыл жирлеге
Программаны тәп эшләүче	Ташкичү авыл жирлеге Башкарма комитеты
Программаның тәп максаты	Ташкичү авыл жирлеге жирләрен саклау һәм алардан рациональ файдалану буенча чараларны гамәлгә ашыру
Программаның билгеләнеше	Ташкичү авыл жирлеге жирләрен саклау мәсьәләләрен хәл итү
Программаны гамәлгә ашыру срокы	2021-2023 еллар
Көтелгән нәтижәләр	Жирләрне саклау һәм рациональ файдалану өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру, ярлыланган жирләрне торғызу, халыкның экологик иминлеген һәм тормыш сыйфатын күтәрү
Программаны гамәлгә ашыру механизмы	Жирләрне саклау һәм алардан рациональ файдалану буенча жир хужалары һәм кулланучыларның эшчәнлеген координацияләү Ташкичү авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан башкарыла. Кирәк булганда, Программаны төгәлләштерү үткәрелә
Финанслау чыганаклары	Программаны үтәү муниципаль берәмлек бюджеты һәм оешмалар акчалары хисабына башкарыла. Программаны финанслау күләме муниципаль берәмлек бюджеты акчалары хисабына 19,8 мең сум тәшкил итә, шул исәптән: 2022 ел – 9,9 мең сум 2023 ел- 9,9 мең сум
Программаның	Программаны гамәлгә ашыруны Арча муниципаль

үтәлешен контролъдә тотуны оештыру	районы Ташкичу авыл жирлеге Башкарма комитеты контролъдә tota
------------------------------------	---

1. Муниципаль программаны гамәлгә ашыру өлкәсендә төп проблемалар һәм ағымдагы торышына тасвиrlама

Жир-әйләнә-тире мохитнең мәһим өлеше, аны куллану башка табигать объектлары: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөньясы, сular, файдалы казылмалар һәм жир асты байлыкларының башка кыйммәтләре белән бәйле. Жирне куллану һәм саклаудан башка табигый ресурслардан файдалану мәмкин түгел. Жирнең хужасызлыгы яның киләчәктә әйләнә-тире мохиткә зыян китерәчәк, жирнең өске катламы - туфрак жимерелүгә, аның химик һәм радиоактив пычрануына гына китереп калмыйча, бәтен табигать комплексының экологик начараюына да китерәчәк.

«2021 - 2023 елларга Арча муниципаль районы Ташкичу авыл жирлеге жирләреннән файдалану һәм саклау» муниципаль програмmasы (алга таба - Программа) икътисадны нығыту максатыннан, жир ресурсларыннан нәтижәле һәм рациональ файдалану һәм идарә итү буенча дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруны тәэмин итә торган жирләрдән файдалану һәм саклау өчен уңай шартлар тудыруга юнәлтелгән.

Жир фондын төрле максатларда куллану әйләнә-тире мохит экосистемасының барлық чылбырының табигый бәтенлеген саклау буенча билгеле бер бурычлар йөкли. Табигатьтә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә, бер буынның дәрес эшләве бозылуу, урманмы ул, хайваннар дөньясымы, жир экосистемасының бәтенлеге бозылууга китерә.

Жирне рациональ файдаланмау, аңа хужасыз караш аның функцияләре бозылууга, табигый үзлекләре кимүгә китерә.

Жирләрне саклау жирдән нәтижәле файдаланганда гына уңышлы булырга мәмкин.

Ташкичу авыл жирлегенең тотрыклы социаль-икътисади үсеше һәм анда яшәүчеләрнең имин экологик яшәеше проблемалары бүгенге этапта жирләрне саклау һәм куллану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән. Авыл жирлеге дәрәҗәсендә жирләрне саклау һәм куллану буенча жирле проблемаларны мөстәкыйль хәл итәргә мәмкин, естәвенә, хәзерге вакытта яшәүче кешеләр генә түгел, киләчәк буын мәнфәгатьләрендә тулы, комплекслы һәм акыллы итеп хәл итәргә мәмкин.

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Ташкичу авыл жирлеге территориясендә рәхсәт ителгән төрле жир кишәрлекләре бар.

Иң кыйммәтле жирләр-авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр.

Жирлек территориясендәге кәтүлекләр мәдәни-техник торышы буенча, нигездә, чиста. Кәтүлекләр шәхси ярдәмчө хужалыклар тарафыннан файдаланыла.

Кәтүлекләргә, барлық кулланучыларны да исәпкә алсак, артык зыян килмәгән. Жирлектәге барлық кәтүлекләрдә дә яшел үлән күп.

Гомумән алганда, жирләрнең экологик торышы яхшы, әмма рәхсәтсез ясалган чүплекләр әйләнә-тире мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Муниципаль программаның максатлары, бурычлары һәм гамәлгә ашыруның максатчан күрсәткечләре, сроклары һәм этаплары

Жирлек территориясендә жирләрдән файдалану һәм саклау өлкәсендә

муниципаль сәясәтнең төп принциплары түбәндәгеләрдән гыйбарәт: Яңа Кешет авыл жирлеге Башкарма комитеты эшчәнлегенең законлылығы һәм ачыклығы, хисаплылық һәм контролълек, нәтижәлелек.

Муниципаль программаның максаты-жирләрне һәм туфракны пычратмау, юкка чыгармау, начарайтмау, бозмау һәм башка шундый тискәре йогынты ясамау, шулай ук жирләрне рациональ файдалануны, шул исәптән авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның үндырышлылығын торғызу һәм жирләрне яхшыруны тәэммин итү.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- житештерү һәм куллану калдықлары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү;

- жирләрдән файдалану һәм саклау нәтижәлелеген арттыру, жирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру;

- яшел утыртмаларны саклау һәм торғызу;

- жирләрне инвентаризацияләү.

Жирләрне инвентаризацияләү жирләрне начарайтмау, пычратмау, чүпләмәү, бозмау, хужалық эшчәнлегенең башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, максатчан кулланылмаган жир кишәрлекләренең, жирләрнең башка тасвирламаларының рөхсәт ителгәнчә файдаланылмавын ачыклау максатыннан башкарыла.

Әлеге Программаны гамәлгә ашыру жирдән файдалануны тәртипкә салуга, яңа жир кишәрлекләрен әйләнешкә кертугә, авыл жирлегенең инвестицион җәлеп итүчәнлеген арттыруга, икътисадны үстерүгә, жирләрне нәтижәле файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк.

Программа чараларын үтәү нәтижәсендә:

- 1) торак пунктларны төзекләндерү;
- 2) жирләрнең сыйфатын яхшырту;
- 3) жирләрне нәтижәле файдалану тәэммин ителәчәк.

Программаны гамәлгә ашыру срокы-2021-2023 еллар.

3. Программаны гамәлгә ашыру барышын контролъдә тотуны оештыру

Программаны гамәлгә ашыруның барышын гамәлдәге законнарда билгеләнгән вәкаләтләр нигезендә Арча муниципаль районы Ташкичу авыл жирлеге башкарма комитеты тикшереп тора.

4. Программаны гамәлгә ашыруның социаль-икътисади нәтижәлелеген бәяләү

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү Арча муниципаль районы Ташкичу авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан ел саен хисап чорыннан соң килгән айның 1 марта кадәр башкарыла.

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелегенә бәя Программаның Ташкичу авыл жирлегенең гомуми социаль-икътисади үсешенә керткән өлешен бәяләргә тиеш.

Программаны тиешле елда гамәлгә ашыру турында хисапта түбәндәгеләр булырга тиеш:

- 1) фактта башкарылган чыгымнарның гомуми күләме, шул исәптән финанслау чыганаклары буенча да;
- 2) Программа буенча ел дәвамында тәмамланган чаралар исемлеге;
- 3) ел дәвамында тәмамланмаган чаралар исемлеге һәм тәмамланмаган чаралар проценты;
- 4) Программа чараларының вакытында тәмамланмау сәбәпләренә анализ;
- 5) өстәмә финанслау чыганакларын жәлеп итү һәм Программа максатларына ирешүнең башка алымнары яки Программаны алга таба гамәлгә ашыруны туктату

турында тәкъдимнәр.

5. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәләре

Өлеге Программаны гамәлгә ашыру жирдән файдалануны тәртипкә салуга, жирләрне нәтижәле файдалануга һәм саклауга, бозылган жирләрне торғызуга, авыл халкының экологик иминлеген һәм яшәеш сыйфатын күтәрүгә, авыл жирләгенең инвестицион җәлеп итүчәнлеген үстерүгә, икътисад үсешенә, шулай ук салым салу базасын арттыруга ярдәм итәчәк.

Программа чараларын үтәү нәтижәсендә түбәндәгеләр тәэммин ителәчәк:

- 1) торак пунктларны тәзекләндерү;
- 2) жирләрнең сыйфат характеристикасын яхшырту;
- 3) жирләрдән нәтижәле файдалану.

6.Муниципаль программаның төп чаралары исемлеге

Муниципаль программа кысаларында Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Ташкичу авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклау һәм файдалану нәтижәлелеген арттыру буенча түбәндәге чаралар планлаштырылды.

№	Чаралар исеме	Финанслау (финанслау чыганагын күрсәтеп), мен сүм	Башкаручы	Үтәү срокы	Жаваплы затлар
1.	Жирләрне инвентаризацияләү	Акча каралмаган	Авыл жирлеге башкарма комитеты	ярты елга бер тапкырдан да ким түгел, киләсе елның 15 июленә кадәр	Башкарма комитет житәкчесе
2.	Жирдән файдалану, линнияле корылмалар объектлары, юл челтәре, чикләнгән файдалану жирләре, сыйфат күрсәткечләре белән жирләрнен бердәм банкын формалаштыру һәм алып бару ү	Акча каралмаган	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	Елга бер тапкыр, киләсе елның 15 гыйнварына кадәр	Башкарма комитет житәкчесе
3.	Ташкичу авыл жирлеге торак пунктлары территорияләрен тәзекләндерү һәм яшелләндерү	Муниципаль берәмлек бюджеты акчалары 19,8	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
4.	Авыл хужалығы жирләрен агачлар һәм куаклар, чүп үләннәре	Акча каралмаган	Жирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешма житәкчеләре, жирдән

	ұсудән саклау буенча чарапар үткөрү һәм зараарлы организмнардан саклау				файдаланучы лар
5.	Хужалық эшчәнлегенең башка тискәре (зараарлы) йогынтысына дучар ителгән жирләрне яхшыру һәм торғызуны тәэммин итү	Акча каралмаган	Жирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешма житәкчеләре, жирдән файдаланучы лар
6.	Авыл жирлегенең жир кишәрлекләрен максатчан билгеләнеше һәм рәхсәт ителгән файдалану режимының үтәлешен контролъдә тоту	Акча каралмаган	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
7.	Авыл жирлеге территориясен чүп-чардан, шул исәптән санкцияләнмәгән чүплекләрдән чистарту буенча даими чарапар оештыру	Акча каралмаган	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
8.	Ашламалар, үсемлекләр стимуляторлары, пестициidlар һәм башка куркыныч химик яисә биологик матдәләрне саклау, куллану һәм ташу вакытында сәламәтлеккә яки әйләнә-тирә мохиткә.зараарлы матдәләр белән агулану, пычрану, уңдырышлы туфрак катламын бозу яки юк итү фактларын ачыклау.	Акча каралмаган	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
9.	Жир законнарын бозу фактлары буенча материалларны дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәте идарәсeneң	Акча каралмаган	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе

	Арча һәм Әтнә районнары буенча муниципальара бүлгөнә Россия Федерациясе законнары белән каралган жаваплылыкка тарту ёчен җибәрү.				
10.	Экологик вәзгыятынен начарлануына китергән жир кишәрлекләрен куллану фактларын ачыклау	Акча каралмаган	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	Дайми	Башкарма комитет житәкчесе
11.	Программа тарафыннан билгеләнгән чараларны үтәү нәтижәләрен анализлау	Акча каралмаган	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	- 2022 елның гыйнвары-2021 ел нәтижәләре буенча, - 2023 елның гыйнвары-2022 ел нәтижәләре буенча	Башкарма комитет житәкчесе